

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: środa, 03, czerwiec 2026 12:40

Alicja Cisowska

Odsłony: 93

---

9 czerwca na całym świecie obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Archiwów. Archiwa Państwowe w Polsce już po raz dziewiętnasty aktywnie włączają się w to wydarzenie, którego skala z roku na rok rośnie – dziś uczestniczą w nim instytucje z kilkudziesięciu krajów na wszystkich kontynentach. W dniach 6–13 czerwca 2026 r. Archiwa Państwowe w całym kraju otworzą swoje drzwi dla zwiedzających, organizując dni otwarte, wystawy, konferencje naukowe, warsztaty oraz wydarzenia edukacyjne i popularyzatorskie, skierowane do różnych grup odbiorców – od badaczy i nauczycieli po rodziny z dziećmi.

Tegoroczna edycja odbywa się w ramach Międzynarodowego Tygodnia Archiwów (8–12 czerwca), organizowanego przez Międzynarodową Radę Archiwów (ICA), pod hasłem „#Archiwadla sprawiedliwości: Prawa, pamięć i przyszłość”. W Polsce w obchody włączyły się 23 Archiwa Państwowe, przygotowując program, który wyraźnie podkreśla współczesną rolę archiwów jako instytucji mających znaczenie nie tylko dla badań historycznych, ale także dla funkcjonowania państwa i życia społecznego.

— Międzynarodowy Tydzień Archiwów to jedno z niewielu wydarzeń, które pozwala w tak bezpośredni sposób pokazać rzeczywistą rolę archiwów we współczesnym świecie. Nie mówimy tu wyłącznie o historii. Mówimy o dokumentach, które mają moc – potrafią potwierdzić prawa, rozstrzygnąć sprawy, przywrócić ciągłość pamięci i odbudować wiedzę o przeszłości. Zapraszamy wszystkich, którzy chcą nie tylko zobaczyć dokumenty, ale także zrozumieć, w jaki sposób powstaje wiedza o przeszłości i jakie ma ona znaczenie dla współczesności — mówi dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.

Międzynarodowy Dzień Archiwów (International Archives Day) obchodzony jest od 2007 roku w kilkudziesięciu krajach na całym świecie. Inicjatywa ta ma przypomnieć, że archiwa to nie zamknięte depozyty „starych” dokumentów, lecz przestrzeń żywej edukacji i dialogu międzypokoleniowego.

— Od osiemnastu lat obserwujemy rosnące zainteresowanie archiwami. Coraz więcej osób przychodzi nie tylko po to, by prowadzić badania naukowe, ale żeby odnaleźć swoje korzenie, zrozumieć historię miejsca, w którym żyją, lub zweryfikować informacje dotyczące ich rodzin. To pokazuje, że archiwa odpowiadają na realne potrzeby społeczne — komentuje dr Paweł Pietrzyk.

Obchody w Polsce rozpoczną się już 6 czerwca w Koszalinie, gdzie wydarzenie „Archiwek i Przyjaciele” połączy ideę Międzynarodowego Dnia Archiwów z obchodami Dnia Dziecka. Teren archiwum stanie się przestrzenią popularyzacji wiedzy o historii miasta i regionu, a przygotowane działania edukacyjne i interaktywne pozwolą najmłodszym odbiorcom po raz pierwszy zetknąć się z archiwaliami w przystępnej formie. Tego samego dnia zwiedzający będą mogli zajrzeć również do zabytkowej siedziby Archiwum Państwowego w Łodzi, mieszczącej się w dawnym ratuszu, co stanowi ważne przypomnienie o długiej tradycji obecności archiwów w przestrzeni publicznej.

Kulminacja obchodów przypadnie tradycyjnie na 9 czerwca, kiedy archiwa w całym kraju zaproszą do udziału w dniach otwartych oraz wydarzeniach specjalnych. W Archiwum Głównym Akt Dawnych w Warszawie odbędzie się konferencja naukowa oraz wystawa poświęcona Statutowi Łaskiego – jednemu z najważniejszych zabytków polskiej kultury prawnej i pierwszej próbie kodyfikacji prawa w Królestwie Polskim. Wydarzenie to podkreśla znaczenie archiwów jako instytucji przechowujących fundamenty systemów prawnych i państwowych.

W wielu miastach program obchodów odwoływać się będzie do historii lokalnych społeczności oraz

Kategoria: Edukacja, Kultura i Sport

Opublikowano: środa, 03, czerwiec 2026 12:40

Alicja Cisowska

Odsłony: 93

---

ważnych rocznic. W Częstochowie wydarzenia wpisują się w 200-lecie połączenia Starej i Nowej Częstochowy, pokazując proces kształtowania się nowoczesnego miasta. W Radomiu konferencja naukowa poświęcona zostanie historii parafii ewangelicko-augsburskiej, natomiast w Zamościu zaprezentowany zostanie akt lokacyjny miasta z 1580 roku – jedno z najcenniejszych świadectw jego powstania. W Bydgoszczy natomiast zaplanowano prezentację gry „James Archiwista” oraz innych gier planszowych dotyczących historii, organizowaną we współpracy z Archiwum Państwowym w Lesznie.

Wyraźnym motywem tegorocznych obchodów jest również historia kolei i przemysłu, ukazywana m.in. w Gorzowie Wielkopolskim, Siedlcach czy Szczecinie. To tematyka nieprzypadkowa – kolej jako element modernizacji państwa i społeczeństwa pozostawiła po sobie bogatą dokumentację, która dziś stanowi niezwykle cenne źródło do badań nad przemianami gospodarczymi, społecznymi i kulturowymi.

Międzynarodowy Tydzień Archiwów to także możliwość bezpośredniego kontaktu z archiwaliami oraz z pracą archiwistów. Coraz istotniejszym elementem programu są również działania angażujące odbiorców – gry miejskie, projekty edukacyjne i inicjatywy, które pozwalają aktywnie uczestniczyć w odkrywaniu historii. Współczesne archiwa to także digitalizacja, dostęp online i nowe formy udostępniania zasobów. W 2026 roku wiele wydarzeń odbędzie się również w przestrzeni cyfrowej — od wystaw online po wirtualne prezentacje zbiorów.

— Chcemy, żeby w czasie Międzynarodowego Tygodnia Archiwów każdy mógł tego doświadczyć: zobaczyć dokument sprzed kilkuset lat, zajrzeć do magazynów, porozmawiać z archiwistą i przekonać się, że archiwa są dostępne i potrzebne. Bo prędzej czy później każdy z nas zadaje pytania, na które odpowiedzi znajdują się właśnie tutaj — zaznacza dr Paweł Pietrzyk, Naczelny Dyrektor Archiwów Państwowych.

Obchody zakończą się 13 czerwca w Katowicach, gdzie zaplanowano dni otwarte, wykłady i warsztaty w zmodernizowanej siedzibie archiwum. To ważny element pokazujący kierunek rozwoju Archiwów Państwowych – instytucji, które łączą ochronę dziedzictwa z nowoczesnymi formami udostępniania zasobów i aktywnym udziałem w edukacji społecznej.

Pełny wykaz miast oraz atrakcji podczas Międzynarodowego Tygodnia Archiwów dostępny jest [TUTAJ](#).

Źródło: IP